

NORGES HØYESTERETT

Den 19. april 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Falkanger og Bull i

HR-2013-00839-U, (sak nr. 2013/641), straffesak, anke over beslutning:

A

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til å fremme anke etter straffeprosessloven § 321 første ledd i en sak om inndragning.
- (2) Ved Politimesteren i Hedmarks beslutning 30. juni 2011 ble A gitt påtaleunntatelse etter straffeprosessloven § 69 for overtredelser av straffeloven § 162 første ledd, våpenloven § 33 første ledd annet punktum, jf. tredje ledd, jf. § 7 første ledd, og våpenloven § 33 første ledd første punktum, jf. tredje ledd, jf. § 27 a første ledd. Påtaleunntatelsen ble gjort betinget av at A i en prøvetid på to år ikke gjorde seg skyldig i noen ny straffbar handling. A påklaget ikke påtaleunntatelsen.
- (3) Under henvisning til overtredelsene som lå til grunn for påtaleunntatelsen, utferdiget Politimesteren i Hedmark samme dag inndragningsforelegg om at A må tåle inndragning av én Beretta Cardone hagle, én Mauser rifle, én Marocawi hagle samt diverse våpendeler og ammunisjon.
- (4) Inndragningsforelegget ble ikke vedtatt av A. Ved oversendelse til Hedmark tingrett trådte forelegget i stedet for tiltalebeslutning. Hedmark tingrett avsa 29. august 2012 dom med slik domsslutning:

"1. A, født 27.08.1964, må i medhold av straffelovens § 35 tåle inndragning av 1 stk. Beretta Cardone hagle, 1 stk. Mauser rifle, 1 stk. Marocawi hagle, samt diverse våpendeler og ammunisjon slik som nærmere angitt i ovenstående premisser. Inndragningen skjer til fordel for statskassen, jfr. straffelovens § 37 d, 1. ledd.

2. Saksomkostninger ilegges ikke."

- (5) A påanket dommen. Eidsivating lagmannsrett traff 15. november 2012 beslutning i medhold av straffeprosessloven § 321 første ledd med slik slutning:
- "Anken nektes fremmet."**
- (6) A har påanket lagmannsrettens beslutning. Hovedsakelig bestrider han at de inndratte våpnene, våpendelene og våpenammunisjonen var ulovlig ervervet eller ulovlig oppbevart. Videre anføres særlig at han har krav på forsvarer etter straffeprosessloven § 96, at han ikke ble gjort kjent med sine rettigheter etter straffeprosessloven § 267, og at den lange saksbehandlingstiden utgjør en krenkelse av EMK. Han har ikke lagt ned noen formell påstand.
- (7) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle. Påtalemyndigheten har prinsipielt påstått anken avvist fordi den er for sent fremsatt. Subsidiært anføres at anken i realiteten ikke synes å angripe lagmannsrettens beslutning 15. november 2012, men påtaleunntatelsen 30. juni 2011. Det er ikke lagt ned noen formell påstand.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at saken gjelder anke over beslutning etter straffeprosessloven § 321. Ankeutvalgets kompetanse er da begrenset til å gjelde lagmannsrettens saksbehandling, jf. § 321 sjettedde.
- (9) Påtalemyndigheten har anført at anken må avvises som for sent fremsatt. Ankeutvalget finner imidlertid å måtte legge til grunn at A mottok lagmannsrettens beslutning først 9. desember 2012. Ankeerklæringen 20. desember 2012 er da rettidig.
- (10) Anken er hovedsakelig et angrep på vurderingen av om det foreligger straffbare handlinger som gir grunnlag for inndragning. Dette kan ikke ankeutvalget prøve. I likhet med tingretten har imidlertid lagmannsretten lagt til grunn at heller ikke tingretten eller lagmannsretten kunne prøve dette. Begge instanser har – under henvisning til at dette er rettskraftig avgjort ved påtaleunntatelsen – uten prøving lagt til grunn at A har forholdt seg som angitt i inndragningsforelegget.
- (11) Dette bygger på uriktig forståelse av domstolenes kompetanse. Av hensyn til en reell domstolskontroll må domstolene i et slikt tilfelle ha adgang til å overprøve det faktiske og rettslige grunnlaget for inndragning. Dette må gjelde selv om siktede ikke har krevd at påtaleunntatelsen bringes inn for retten etter straffeprosessloven § 71, jf. Matningsdal, *Inndragning*, 1987 side 160.
- (12) Ved vurderingen av om det skulle gis samtykke til å fremme anken til behandling, har lagmannsretten dermed bygget på en for snever forståelse av sin prøvingskompetanse. Dette må anses som en saksbehandlingsfeil. Feilen kan ha virket inn på innholdet av lagmannsrettens beslutning.
- (13) A er selvprosederende. Selv om det i anken strengt tatt ikke er anført at det foreligger en slik saksbehandlingsfeil, ligger det da – på bakgrunn av at den ankende part angriper et inndragningsgrunnlag som domstolene uriktig har unnlatt å prøve – nært å legge til grunn at anken må forstås slik at også dette er påberopt.
- (14) Lagmannsrettens beslutning blir etter dette å oppheve, jf. straffeprosessloven § 385 tredje ledd

første punktum, jf. § 343 første ledd.

- (15) Tingretten har som nevnt gjort samme feil som lagmannsretten, men ved anke over en ankenektelse fra lagmannsretten er det uansett ikke grunnlag for også å oppheve tingrettens dom, jf. Rt. 2012 side 1246 avsnitt 27, jf. avsnitt 17.
- (16) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: